

U weet heel goed dat de toekomst en de vitaliteit van de kerk in Nederland ook afhangt van roepingen tot het priesterschap en het religieuze leven! Het is noodzakelijk een krachtige en aantrekkelijke roepingenpastoraal op te zetten en tegelijk gemeenschappelijk te zoeken naar begeleiding bij de menselijke en spirituele rijping van de seminaristen. Dat zij in hun leven een persoonlijke relatie mogen beleven met de Heer, die het fundament van hun priesterleven zal zijn! Wij mogen ook de urgentie voelen om tot de Heer van de oogst te bidden! De herontdekking van het gebed in diverse vormen en speciaal de eucharistische aanbidding is een reden tot hoop om de Kerk te laten groeien en wortelen. Het is heel belangrijk en essentieel om dicht bij uw priesters te zijn, beschikbaar voor ieder van uw priesters om hen te ondersteunen en te leiden als ze het nodig hebben. Neem als een vader de tijd om hen altijd te ontvangen en naar hen te luisteren, wanneer zij daar om vragen. En vergeet ook niet naar hen toe te gaan die zelf niet komen. Sommigen van hen zijn helaas hun verplichtingen niet nagekomen. Heel speciaal wil ik mijn compassie tonen en u verzekeren van mijn gebed voor alle mensen die slachtoffer geworden zijn van seksueel misbruik en hun gezinnen. Ik vraag u om hen te blijven ondersteunen op hun smartvolle weg van genezing, die zij met moed ondernemen. Sta klaar om te antwoorden op het verlangen van Christus, de Goede Herder en wees er op bedacht om de eenheid in alles en tussen allen te beschermen en te doen groeien.

Tot slot wil ik u nog bedanken voor de tekenen van vitaliteit waarmee de Heer de Kerk in Nederland zegent, in een context die niet altijd gemakkelijk is. Dat hij u bemoedigt en u bevestigt in uw delicate missie uw gemeenschappen te begeleiden op de weg van geloof en eenheid, van waarheid en liefde. U en eveneens uw priesters, religieuzen en de leken in uw bisdommen toevertrouwend aan de bescherming van de Heilige Maagd Maria, Moeder van de Kerk, geef ik u van harte mijn apostolische zegen, de belofte van vrede en geestelijke vreugde. Broederlijk vraag ik u om niet te vergeten voor mij te bidden.

Franciscus

Hoopvol voorwaarts gaan!

Terugblikkend op het Ad Limina van de Nederlandse Bisschoppen naar Rome in december 2013 zijn er twee woorden die tijdens deze pelgrimage naar de graven van de apostelen Petrus en Paulus meerdere keren werden gehoord. Het gaat om de Italiaanse woorden Speranza en Avanti: hoop en voorwaarts. “Houd hoop! Ga voorwaarts!” Paus Franciscus heeft dit gezegd tijdens zijn gesprek met de Nederlandse bisschoppen en ook tijdens de bezoeken aan de Pauselijke Raden en Congregaties klonken deze bemoedigende woorden.

Bij de Heilige Stoel is men zich er terdege van bewust dat Nederland een sterk gesecculariseerd land is, waar de Rooms-Katholieke Kerk in moeilijke omstandigheden verkeert. Kardinaal Eijk schetste in zijn toespraak tot de paus een realistisch beeld van Nederland, dat niet bepaald rooskleurig was. De Nederlandse bisschoppen voelen zich gesterkt door de bemoedigende woorden en de woorden van waardering die hen van zowel de paus als van de vertegenwoordigers van de Pauselijke Raden en Congregaties ten deel vielen.

De bisschoppen streven ernaar om in de Nederlandse maatschappij de Kerk naar een levensvatbare toekomst te leiden. In ieder bisdom en binnen de verschillende beleidssectoren van de Bisschoppenconferentie wordt daarop ingezet. Dat gaat soms met pijn, verdriet en moeite gepaard, bijvoorbeeld in het geval van kerksluiting en het samenvoegen van parochies. Het betekent soms een confrontatie: bijvoorbeeld met seksueel misbruik, waarin de Kerk schoon schip wil maken ook met zaken die in het verleden zijn gebeurd. Het betekent ook zoeken naar nieuwe wegen en middelen in het bereiken van jongeren en het doorgeven van het Evangelie aan een nieuwe generatie.

De Kerk in Nederland heeft op pastoraal gebied te maken met vraagstukken die typerend zijn voor deze tijd: onder meer ongehuwd samenwonen, echtscheiding, relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht, samengestelde gezinnen, abortus, immigratie, eenzaamheid en het verlies van een eigen identiteit.

In respons op de verslagen over de diverse ontwikkelingen in de Nederlandse kerkprovincie kwamen steeds genoemde woorden terug: houd hoop; ga door; ga voorwaarts. Verlies de moed niet en ga niet bij de pakken neerzitten. God gaat met u mee. Er is een toekomst voor de Kerk in Nederland. Gesignaleerd werd dat de Nederlandse Kerkprovincie in het zoeken naar antwoorden op verschillende hedendaagse vraagstukken voorop loopt, omdat deze zich in Nederland al sinds een halve eeuw en als gevolg daarvan eerder voordeden dan in andere Westerse landen. Daardoor krijgt onze Kerkprovincie in zeker opzicht een voorbeeldfunctie.

Van groot belang in een seculiere maatschappij als Nederland is het behoud van de eigen katholieke identiteit, zo werd onderstreept tijdens verschillende ontmoetingen tijdens het Ad Limina Bezoek. Het moet duidelijk zijn wat het betekent om katholiek te zijn, vooral als de dialoog met anderen wordt aangegaan. Dat geldt voor de dialoog met vertegenwoordigers van andere religies, maar ook voor die met atheïsten, agnosten en ietsisten en in het publieke debat via de media.

De Nederlandse rooms-katholieke geloofsgemeenschap staat nu voor de belangrijke taak vol goede moed en met enthousiasme Christus en Zijn Evangelie te blijven verkondigen. Door het bevorderen van roepingen tot het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven en de versterking van haar missionaire inspanningen, kan onze Kerk een geestelijk thuis zijn voor de vele zoekenden in de hedendaagse samenleving.

De facto zijn vele gedoopte rooms-katholieken te beschouwen als catechumenen, omdat zij weinig weten van het geloof van de Kerk en te weinig in hun band met Christus zijn gevormd. Spirituele en catechetische vorming van de gelovigen is daarom essentieel voor de Nederlandse rooms-katholieke geloofsgemeenschap in de komende jaren. Een speciaal aandachtspunt daarin is de bewustwording dat het geloof niet iets is waar we zelf inhoud aan geven, maar iets dat we ontvangen als een gave van de heilige Geest. Door de heilige Geest gaan de harten van de mensen open voor het biddend en ontvangend karakter van het leven.

We ontkomen niet aan de noodzaak de omvang van de kerkelijke organisatie af te stemmen op de participatie van gelovigen en de beschikbare krachten en middelen. Helaas moeten wegens gebrek aan actieve gelovigen en priesters alsook aan financiële middelen parochies met elkaar samengaan en tevens kerkgebouwen aan de goddelijke eredienst worden onttrokken en afgestoten. Door de samenvoeging van parochies die op zich niet meer vitaal zijn, met elkaar of met parochies die nog wel levensvatbaar zijn, kunnen nieuwe grotere parochies ontstaan met de vitaliteit die nodig is om missionair te zijn. De bisschoppen hopen in de toekomst zoveel mogelijk kerken als centra van levendig geloof over te houden, zij het ook in grotere regio's dan voorheen.

Bij dit alles willen we zowel nationaal als internationaal als Kerk onze betrokkenheid blijven tonen bij belangrijke vragen in het publieke domein. Vragen over vrede en veiligheid, mensenrechten, armoede, de economische en de ecologische crisis. De Kerk is in het bijzonder betrokken bij degenen die getroffen worden door de economische crisis. We willen waar nodig hulp bieden, solidariteit betonen en hen nabij zijn die lijden aan nieuwe vormen van armoede: zinloosheid, verslaving, eenzaamheid, marginalisering en discriminatie.

De prefect van de Pauselijke Raad voor de Leken, kardinaal Rylko heeft tijdens zijn ontmoeting met de Nederlandse bisschoppen gezegd: "Laat u de hoop niet ontnemen. Weest geen profeten met een negatieve boodschap, maar profeten van de hoop ... Wij moeten niet berusten in de huidige situatie, maar actief aan de slag gaan." Deze boodschap willen de Nederlandse Bisschoppen graag doorgeven aan de gelovigen in Nederland en met name aan hen die zich op welke wijze dan ook inzetten voor de Kerk. "Wees boodschappers van de hoop". De bisschoppen onderschrijven tevens van harte de woorden die paus Franciscus hen meegaf: "houd hoop en ga voorwaarts!"

Terugblik Nederlandse Bisschoppenconferentie op het Ad Limina in 2013. Utrecht, december 2014